

Inhoudsopgave

Artikel 1.	Aanvullende begripsomschrijvingen	Artikel 9.	Omschrijving van de dekking
1.1	Aanspraak	Artikel 10.	Aanvullende uitsluitingen
1.2	Derden	10.1	Werkgeversaansprakelijkheid
1.3	Geldigheidsduur	10.2	Productaansprakelijkheid
1.4	Handelen of nalaten	10.3	Milieuaansprakelijkheid
1.5	Milieuaantasting	Rubriek B.	Werkgeversaansprakelijkheid
1.6	Omstandigheid	Artikel 11.	Specifieke begripsomschrijvingen
1.7	Schade	11.1	Arbeidsongeval
1.8	Verzekerde	11.2	Beroepsziekte
1.9	Verzekering	Artikel 12.	Omschrijving van de dekking
1.10	Verzekeringsjaar	Rubriek C.	Productaansprakelijkheid
Artikel 2.	Algemene omschrijving van de dekking	Artikel 13.	Omschrijving van de dekking
2.1	Algemene voorwaarden	Artikel 14.	Aanvullende uitsluitingen
2.2	Geldigheidsgebied	14.1	Werkgeversaansprakelijkheid
2.3	Namelding	14.2	Milieuaantasting
2.4	Overgangsregeling	Rubriek D.	Milieuaansprakelijkheid
2.5	Samenloop van verzekeringen	Artikel 15.	Omschrijving van de dekking
2.6	Verzekerd bedrag	Artikel 16.	Aanvullende uitsluitingen
2.7	Voorrisico	16.1	Werkgeversaansprakelijkheid
2.8	Wettelijke rente	16.2	Productaansprakelijkheid
Artikel 3.	Aanvullende uitsluitingen	16.3	Aantasting van de bodem en (oppervlakte)water
3.1	Asbest	16.4	Genetische schade
3.2	Atoomkernreacties		
3.3	Bijzondere bedingen		
	Bron- en/of diepwelbemaling		
	Constructies in de bodem		
3.6	Geleverde diensten / verrichte werkzaamheden		
3.7	Molest		
3.8	Motorrijtuigen / luchtvaartuigen		
3.9	Onjuiste mededelingen		
3.10	Opzet		
3.11	Overtreding voorschriften		
3.12	Seksuele gedragingen		
3.13	Springstoffen		
3.14	Vaartuigen		
3.15	Vermogensdelichten		
3.16	Vestiging buiten Nederland		
3.17	Zaken onder opzicht		
Artikel 4.	Schaderegeling		
Artikel 5.	Naverrekening		
Artikel 6.	Voorlopige premie		
Artikel 7.	Driejaarlijkse herziening van de premie		
Artikel 8.	Einde van de verzekering		
8.1	Beëindiging activiteiten		
8.2	Overlijden verzekeringnemer		
Rubriek A.	Algemene aansprakelijkheid		

Deze aanvullende voorwaarden zijn van toepassing:
- voor zover hiernaar in het polisblad is verwezen;
- als aanvulling op en met inachtneming van de
Algemene voorwaarden of de Pakketvoorwaarden.

Artikel 1. Aanvullende begripsomschrijvingen

1.1. Aanspraak
Vordering tot vergoeding van schade voortvloeiend uit een handelen of nalaten ingesteld tegen verzekerde(n). Aanspraken, al dan niet tegen meer verzekerden ingesteld, die met elkaar verband houden of uit elkaar voortvloeien, worden als één aanspraak beschouwd en worden geacht bij de maatschappij te zijn aangemeld op het moment dat de eerste aanspraak is aangemeld.

1.2. Derden
Ieder ander dan de aansprakelijk gestelde verzekerde(n).

1.3. Geldigheidsduur

De periode vanaf de ingangsdatum tot de beëindigingsdatum van de verzekering.

1.4. Handelen of nalaten

Een handelen of nalaten waaruit een aanspraak voortvloeit. Met een handelen of nalaten wordt gelijkgesteld een schadeval dat uitsluitend vanwege een aan verzekerde toebehorende hoedanigheid krachtens de wet of de in het verkeer geldende opvattingen voor zijn rekening komt.

1.5. Milieuaantasting

Uitstoot, lozing, doorsijpeling, loslating of ontsnapping van enige vloeibare, vaste of gasvormige stof, voor zover deze een prikkelende, verontreinigende of een besmetting dan wel bederf veroorzakende werking heeft in of op de bodem, de lucht, het oppervlakte water, of enig(e) al dan niet ondergronds(e) water(gang).

1.6. Omstandigheid

Feiten die voortvloeien uit of verband houden met bepaalde handelingen of nalatigheden waaruit een reële dreiging tot een aanspraak kan worden afgeleid.

1.7. Schade

Schade aan personen en schade aan zaken.

1.7.1. Schade aan personen

Letsel of aantasting van de gezondheid van personen, al dan niet de dood tot gevolg hebbend, met inbegrip van de daaruit voortvloeiende schade. Onder personenschade wordt niet verstaan de door potentiële benadeelden gemaakte kosten van maatregelen tot voorkoming van schade als bedoeld in artikel 6:96 van het Burgerlijk Wetboek en vergelijkbare wettelijke bepalingen, daaronder begrepen de uit de maatregelen voortvloeiende gevolgschade.

1.7.2. Schade aan zaken

Beschadiging, vernietiging vuil worden of het verloren gaan, van zaken van anderen dan de verzekeringnemer, met inbegrip van de daaruit voortvloeiende schade. Onder zaakschade wordt niet verstaan de door potentiële benadeelden gemaakte kosten van maatregelen tot voorkoming van schade als bedoeld in artikel 6:96 van het Burgerlijk Wetboek en vergelijkbare wettelijke bepalingen, daaronder begrepen de uit de maatregelen voortvloeiende gevolgschade.

1.8. Verzekerde

De verzekerden zijn:

1.8.1. De verzekeringnemer waaronder mede te

verstaan de vennoten, firmanten, commissarissen en bestuurders, in de verzekerde hoedanigheid;

1.8.2. ondergeschikten, waaronder mede begrepen uitzendkrachten en stagiaires, huisgenoten en familieleden van verzekeringnemer ten aanzien van de werkzaamheden die zij voor hem verrichten;

1.8.3. de commissarissen van verzekeringnemer, handelend als zodanig;

1.8.4. de personeelsvereniging(en) van verzekeringnemer, handelend als zodanig;

1.8.5. het eigen pensioenfonds van verzekeringnemer, handelend als zodanig.

1.9. Verzekering

Een op zichzelf staande verzekeringsovereenkomst of een binnen een pakket gedekt risico.

1.10. Verzekeringsjaar

Een periode van twaalf maanden vanaf de premieervaldag en elke aansluitende periode van gelijke duur. Indien de periode vanaf de ingangsdatum van de verzekering tot de premieervaldag of vanaf de premieervaldag tot de beëindigingsdatum korter is dan twaalf maanden, wordt een dergelijke periode ook als een verzekeringsjaar beschouwd. Bij een geldigheidsduur korter dan twaalf maanden is het verzekeringsjaar gelijk aan de geldigheidsduur.

Artikel 2. Algemene omschrijving van de dekking

2.1. Algemene voorwaarden

2.1.1. Leveringsvoorwaarden ten opzichte van particulieren

Indien verzekeringnemer voor een overigens gedekte schade niet aansprakelijk is uitsluitend op grond van een aansprakelijkheidsbeperkend beding in algemene voorwaarden e.d., zal de maatschappij geen beroep doen op dit aansprakelijkheidsbeperkend beding jegens een rechtstreeks bij de schade betrokken particuliere benadeelde.

2.1.2. Leveringsvoorwaarden ten opzichte van bedrijven

Indien verzekeringnemer aansprakelijkheidsbeperkende leveringsvoorwaarden hanteert, zal de maatschappij hem volgen in zijn beslissing om zich hierop al dan niet te beroepen jegens de rechtstreeks bij de gebeurtenis betrokken niet particuliere benadeelde.

2.2. Geldigheidsgebied

Aan deze verzekering kunnen alleen rechten worden ontleend, indien een handelen of nalaten heeft plaatsgevonden binnen Europa.

Niet verzekerd zijn in ieder geval aanspraken wegens schade in verband met:

- a.** zaken die in gebieden buiten Europa tot schade leiden;
- b.** werkzaamheden of activiteiten die door een verzekerde of een ander zijn of worden verricht in gebieden buiten Europa;
- c.** diensten van een verzekerde die worden gebruikt ten behoeve van zaken die in gebieden buiten Europa in het verkeer zijn of worden gebracht.

Het geldigheidsgebied is echter de hele wereld voor:

- reizen die een verzekerde maakt in de uitoefening van zijn beroep of bedrijf. Voor aanspraken die voortvloeien uit het daadwerkelijk verrichten van de verzekerde activiteiten blijft het geldigheidsgebied Europa;
- schade door zaken die door een verzekerde of een ander niet beroeps- of bedrijfsmatig zijn uitgevoerd naar gebieden buiten Europa.

2.3. Namelding

a. Indien de maatschappij overeenkomstig het bepaalde in artikel 5 van de Algemene voorwaarden of, indien van toepassing, artikel 7 van de Pakketvoorwaarden van haar recht gebruik maakt de verzekering te beëindigen, heeft verzekeringnemer het recht om vóór deze beëindigingdatum tegen dan nader overeen te komen premie en voorwaarden de termijn voor het melden van aanspraken of omstandigheden, die voortvloeien uit een handelen of nalaten dat heeft plaatsgevonden tijdens de geldigheidsduur en, voor zover van toepassing, binnen de overeengekomen duur van het voorrisico, met één jaar te verlengen. Deze termijn voor het melden van aanspraken of omstandigheden kan jaarlijks worden verlengd tegen dan nader overeen te komen premie en voorwaarden, behoudens opzegging conform artikel 5 van de Algemene voorwaarden of, indien van toepassing, artikel 7 van de Pakketvoorwaarden.

b. Indien de verzekering eindigt wegens beëindiging van de verzekerde activiteiten, heeft de verzekeringnemer het recht voor deze beëindigingdatum tegen nader overeen te komen premie en voorwaarden de termijn van melden van aanspraken of omstandigheden, die voortvloeien uit een handelen of nalaten dat heeft plaatsgevonden tijdens de geldigheidsduur en, voor zover van toepassing, binnen de overeengekomen duur van het voorrisico, met drie jaar te verlengen.

Deze termijn voor het melden van aanspraken of omstandigheden kan na deze periode van drie jaar met periodes van een jaar worden verlengd tegen dan nader overeen te komen premie en voorwaarden, behoudens opzegging conform artikel 5 van de Algemene voorwaarden of, indien van toepassing, artikel 7 van de Pakketvoorwaarden

c. voor aanspraken of omstandigheden gemeld

binnen de overeengekomen periode als bedoeld onder **a** of **b**, geldt dat deze worden toegerekend aan het verzekeringsjaar waarin de beëindigingdatum is gelegen.

2.4. Overgangsregeling

Indien voor een op deze verzekering gedekte schade als gevolg van een wijziging in de polisvoorwaarden meer dan één verzekerd bedrag van toepassing is, zullen deze verzekerde bedragen niet cumuleren.

2.5. Samenloop van verzekeringen

Indien blijkt, dat de door deze verzekering gedekte aansprakelijkheid eveneens op (een) andere verzekering(en) is gedekt, al dan niet van oudere datum, en/of daarop zou zijn gedekt, indien de onderhavige verzekering niet zou hebben bestaan, geldt de onderhavige verzekering slechts als excedent boven de dekking die onder de andere verzekeringen(en) is verleend of verleend zou zijn, indien deze onderhavige verzekering niet zou hebben bestaan. Uitgesloten blijft het eigen risico, dat krachtens deze verzekering(en) wordt gelopen.

2.6. Verzekerd bedrag

De maatschappij vergoedt per aanspraak en per verzekeringsjaar voor alle verzekerden tezamen:

- a.** de schade;
- b.** de kosten van verweer en rechtsbijstand overeenkomstig artikel 2.6.1. en
- c.** de kosten ter voorkoming of vermindering van schade overeenkomstig artikel 2.6.2., in totaal tot maximaal de voor de betreffende aanspraak van toepassing zijnde limieten.

Met betrekking tot het maximum verzekerd bedrag per aanspraak en verzekeringsjaar geldt dat de datum respectievelijk van een omstandigheid bepalend is voor het verzekeringsjaar waaraan de desbetreffende aanspraak respectievelijk omstandigheid wordt toegerekend.

Indien de aansprakelijkheid van verzekerden onder meer dan één van de op het polisblad van toepassing verklaarde rubrieken is verzekerd, geldt als verzekerd bedrag uitsluitend het hoogste bedrag dat van toepassing is.

2.6.1. Kosten van verweer

De maatschappij vergoedt - met inachtneming van artikel 2.6. -ingeval van een gedekte schade:

- de kosten van verweer, mits dat met instemming van de maatschappij wordt gevoerd, óók in een eventuele procedure die een benadeelde tegen een verzekerde aanhangig heeft gemaakt;
- de kosten van rechtsbijstand mits die op verzoek van de maatschappij wordt verleend in een tegen een verzekerde aanhangig gemaakte tucht- of strafrechtelijke procedure.

Deze kosten zullen bij een aanspraak die het verzekerd bedrag te boven gaat, worden vergoed in de verhouding van het verzekerd bedrag tot het gevorderde bedrag. Het eigen risico is op deze kosten niet van toepassing.

2.6.2. Kosten ter voorkoming of vermindering van schade

De maatschappij vergoedt de kosten van maatregelen die tijdens de geldigheidsduur van de verzekering door of vanwege verzekeringnemer of een verzekerde worden getroffen en redelijkerwijs geboden zijn om het onmiddellijk dreigend gevaar van schade af te wenden waarvoor indien gevallen een verzekerde aansprakelijk zou zijn en de verzekering dekking biedt, of om die schade te beperken. Onder kosten van maatregelen worden in dit verband mede verstaan schade aan zaken die bij het nemen van de hier bedoelde maatregelen worden ingezet.

De kosten zullen bij een dreigende schade die het verzekerd bedrag te boven gaat, worden vergoed in de verhouding van het verzekerd bedrag tot het bedrag van de dreigende schade.

Aan deze verzekering kunnen geen rechten worden ontleend indien de verzekeringnemer of de verzekerde heeft nagelaten maatregelen te nemen ter voorkoming of vermindering van schade als bedoeld in artikel 7:957 van het Burgerlijk Wetboek en daardoor de belangen van de maatschappij heeft benadeeld.

2.7. Voorrisico

Aanspraken of omstandigheden die voortvloeien uit een handelen of nalaten dat heeft plaatsgevonden:

a. vóór de ingangsdatum van de verzekering, zijn niet verzekerd;

b. tijdens de geldigheidsduur van de verzekering maar vóór de datum van wijziging in de dekking, zijn verzekerd conform de voorwaarden, verzekerd(e) bedrag(en) en eigen risico(s) per aanspraak die tot de wijzigingsdatum van kracht zijn en voor de verzekerde(n) voor wie de verzekering ten tijde van het handelen of nalaten geldt.

Indien sprake is van een reeks handelingen of nalatigheden die met elkaar verband houden of uit elkaar voortvloeien, is voor de toepasselijkheid van dit artikel bepalend de datum van de aanvang van deze reeks.

Indien de geldigheidsduur van de verzekering is uitgebreid met een voorrisico, zijn binnen de grenzen van deze verzekering eveneens gedekt aanspraken die voortvloeien uit een handelen of nalaten dat heeft plaatsgevonden tijdens de overeengekomen duur van het voorrisico en tot de overeengekomen

limieten.

2.8. Wettelijke rente

De maatschappij vergoedt - ingeval van een gedekte schade - zonedig ook boven het verzekerd bedrag de wettelijke rente over het door de verzekering gedekte gedeelte van de hoofdsom. De wettelijke rente wordt evenwel vergoed tot ten hoogste een bedrag gelijk aan het verzekerd bedrag voor de desbetreffende aanspraak.

Artikel 3. Aanvullende uitsluitingen

Op deze verzekering zijn de volgende uitsluitingen van toepassing. Uitzonderingen hierop worden apart vermeld.

3.1. Asbest

Niet gedekt is de aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt door, voortgevloeid uit of verband houdend met asbest of zaken die asbest bevatten.

3.2. Atoomkernreacties

Niet gedekt is de aansprakelijkheid voor schade die is veroorzaakt door, opgetreden bij of voortgevloeid uit atoomkernreacties, onverschillig hoe deze zijn ontstaan.

Uitzondering

Wel gedekt is:

3.2.1. Gebruik of bestemming

de aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt door radioactieve nucliden die zich buiten een kerninstallatie bevinden en die gebruikt worden of bestemd zijn om gebruikt te worden voor industriële, commerciële, landbouwkundige, medische, wetenschappelijke, onderwijskundige doeleinden of niet-militaire beveiligingsdoeleinden. Onder kerninstallatie wordt verstaan een kerninstallatie in de zin van de Wet Aansprakelijkheid Kernongevallen (Staatsblad 1979-225) en een kerninstallatie aan boord van een schip. Deze uitzondering geldt uitsluitend:

- indien er een door de bevoegde overheid afgegeven vergunning (voor zover vereist) van kracht is voor vervaardiging, gebruik, opslag, vervoer en het zich ontdoen van radioactieve stoffen;
- indien en voor zover er geen derde aansprakelijk is voor de geleden schade krachtens enige wet of enig verdrag.

3.3. Bijzondere bedingen

Niet gedekt is de aansprakelijkheid die voortvloeit uit een boete-, schadevergoedings-, garantie-, vrijwarings- of soortgelijk beding, tenzij en voor zover aansprakelijkheid ook zou hebben bestaan zonder deze bedingen.

3.4. Bron- en diepwelbemaling

Niet gedekt is de aansprakelijkheid voor schade aan onroerende zaken (waaronder begrepen ondergrondse kabels en buizen), indien de schade is veroorzaakt door bron- en/of diepwelbemaling.

De maatschappij is bereid na inspectie van het risico te overwegen of op nader te bepalen voorwaarden dekking voor genoemde werkzaamheden kan worden verleend. Daartoe moet van deze werkzaamheden opgave aan de maatschappij worden gedaan uiterlijk veertien dagen voor de aanvang van de werkzaamheden. De maatschappij kan deze kosten van inspectie in rekening brengen.

3.5. Constructies in de bodem

Niet gedekt is de aansprakelijkheid voor schade aan onroerende zaken (waaronder begrepen ondergrondse kabels en buizen) indien de schade is veroorzaakt door het mechanisch in de grond brengen van bouw delen of hulpconstructies (zoals funderingspalen, damwanden en dergelijke) binnen een afstand van 15 meter van deze beschadigde zaken. Indien zich binnen een afstand van 15 meter vanaf de gevellijnen van het werk belendingen bevinden, is de maatschappij bereid na inspectie van het risico te overwegen of op nader te bepalen voorwaarden dekking voor genoemde werkzaamheden kan worden verleend. Daartoe moet van deze werkzaamheden opgave worden gedaan uiterlijk veertien dagen voor aanvang van de werkzaamheden. De maatschappij kan deze kosten van inspectie in rekening brengen.

3.6. Geleverde zaken / Verrichte werkzaamheden

Ongeacht wie de schade heeft geleden of de kosten heeft gemaakt, is niet gedekt de aansprakelijkheid voor:

- schade aan zaken die door of onder verantwoordelijkheid van verzekeringnemer zijn geleverd;
- schade en kosten die verband houden met het terugroepen, vervangen, verbeteren of herstellen van de zaken die door of onder verantwoordelijkheid van verzekeringnemer zijn geleverd;
- schade en kosten die verband houden met het geheel of gedeeltelijk opnieuw verrichten van de werkzaamheden die door of onder de verantwoordelijkheid van verzekeringnemer zijn verricht.

3.7. Molest

Niet gedekt is de aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt door of ontstaan uit gewapend conflict, burgeroorlog, opstand, binnenlandse onlusten, oproer en munitie. De zes genoemde vormen van molest en de definities daarvan vormen een onderdeel van de tekst die door het Verbond van Verzekeraars in Nederland op 2 november 1981

onder nummer 136/1981 ter griffie van de Arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage is gedeponeerd.

3.8. Motorrijtuigen / luchtvaartuigen

Niet gedekt is de aansprakelijkheid voor schade die wordt toegebracht met of door een motorrijtuig of een luchtvaartuig dat:

- een verzekerde in eigendom heeft, bezit, houdt, bestuurt of gebruikt;
- een verzekerde als werkgever doet of laat gebruiken;
- een niet-ondergeschikte gebruikt in het kader van de uitoefening van het bedrijf van verzekeringnemer.

Uitzonderingen

Wel gedekt is:

3.8.1. Motorrijtuigen op het bouwterrein

de aansprakelijkheid voor schade toegebracht op het bouwterrein met of door motorrijtuigen, waaronder motorisch werkmaterieel. De uitsluiting blijft evenwel van kracht voor de eigenaar van deze objecten of voor de houder uit hoofde van financiering, lease- of huurkoopovereenkomst.

3.8.2. Aanhangwagens

de aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt met of door een aanhangwagen die, na van een motorrijtuig te zijn losgemaakt of losgeraakt, veilig buiten het verkeer tot stilstand is gekomen;

3.8.3. Laden/lossen

de aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt door lading, bij het laden of lossen van motorrijtuigen;

3.8.4. Lading

de aansprakelijkheid voor schade toegebracht door lading die zich bevindt op dan wel valt of gevallen is van een motorrijtuig. Indien en voor zover hiervoor geen dekking is op een andere verzekering of daarop verzekerd zou zijn indien de onderhavige verzekering niet zou hebben bestaan. Van deze verzekering blijft uitgesloten het eigen risico dat krachtens zo'n andere verzekering wordt gelopen;

3.8.5. Motorrijtuigen in gebruik bij ondergeschikten

de aansprakelijkheid van de verzekeringnemer als werkgever voor schade toegebracht met of door een motorrijtuig waarvan hij geen eigenaar of houder is en dat bij een ondergeschikte in gebruik was, indien en voor zover hiervoor geen dekking is op een andere verzekering of daarop verzekerd zou zijn indien de onderhavige verzekering niet zou hebben bestaan. Van deze verzekering blijft uitgesloten het eigen risico dat krachtens zo'n andere verzekering wordt gelopen;

3.8.6. Motorrijtuigen in gebruik bij niet-ondergeschikten

de aansprakelijkheid van verzekeringnemer voor schade toegebracht met of door een motorrijtuig waarvan hij geen eigenaar of houder is en dat een niet-ondergeschikte gebruikt in het kader van de uitoefening van het bedrijf van de verzekeringnemer indien en voor zover hiervoor geen dekking is op een andere verzekering of daarop verzekerd zou zijn indien de onderhavige verzekering niet zou hebben bestaan. Van deze verzekering blijft uitgesloten het eigen risico dat krachtens zo'n andere verzekering wordt gelopen.

Indien de aansprakelijkheid van verzekeringnemer uitsluitend berust op artikel 6:171 van het Burgerlijk Wetboek zal de maatschappij de schade op de overige aansprakelijke(n) verhalen;

3.8.7. Passagiers

de aansprakelijkheid voor schade toegebracht door de verzekerden als passagier van een motorrijtuig of luchtvaartuig, indien en voor zover hiervoor geen dekking is op een andere verzekering of daarop verzekerd zou zijn indien de onderhavige verzekering niet zou hebben bestaan. Van deze verzekering blijft uitgesloten het eigen risico dat krachtens zo'n andere verzekering wordt gelopen.

3.8.8. Gevaarlijke stoffen

Voor al deze uitzonderingen geldt dat niet gedekt is de aansprakelijkheid voor gevaarlijke stoffen op grond van afdeling I van titel 14 van boek 8 van het Burgerlijk Wetboek waarvoor ingevolge de WAM een verplichte verzekeringsdekking geldt of die gedekt is op (een) andere verzekering(en) dan deze verzekering of daarop verzekerd zou zijn indien de onderhavige verzekering niet zou hebben bestaan.

3.9. Onjuiste mededelingen

Niet gedekt is de aansprakelijkheid voor schade, indien verzekerde met betrekking tot de melding en/of behandeling van de schade opzettelijk een verkeerde voorstelling van zaken geeft of laat geven of een onware opgave doet of laat doen.

3.10. Opzet

Niet gedekt is de aansprakelijkheid van een verzekerde voor schade veroorzaakt door en/of voortvloeiende uit zijn:

a. opzettelijk en tegen een persoon of zaak gericht wederrechtelijk handelen of nalaten;

b. gedragingen die onder a. vallen, gepleegd in groepsverband, ook ingeval niet de verzekerde zelf zodanig heeft gehandeld of nagelaten.

Aan het opzettelijk karakter van het wederrechtelijk handelen of nalaten in de situatie a en/of b doet niet af, dat de verzekerde zodanig onder invloed van alcohol of andere stoffen verkeert, dat hij niet in staat

is zijn wil te bepalen

3.11. Overtreding voorschriften

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid voor schade tengevolge van een handelen of nalaten dat bewust in strijd is met enig van overheidswege gegeven voorschrift, indien zulks is geschied in opdracht van of met goedvinden van verzekerden.

Indien de betreffende verzekerde een rechtspersoon is, wordt voor de toepassing van deze uitsluiting onder verzekerde verstaan een lid van de directie of bedrijfsleiding, alsmede enige functionaris in dienst van verzekerde, die door een lid van de directie is belast met bijzondere verantwoordelijkheid voor de naleving van eerder genoemde voorschriften.

3.12. Seksuele gedragingen

Niet gedekt is de aansprakelijkheid van een verzekerde voor schade veroorzaakt door en/of voortvloeiend uit:

a. seksuele of seksueel getinte gedragingen van welke aard dan ook;

b. gedragingen die onder a vallen, gepleegd in groepsverband, ook in geval niet de verzekerde zelf zodanig heeft gehandeld of nagelaten.

3.13. Springstoffen

Niet gedekt is de aansprakelijkheid voor schade in verband met springstoffen, tenzij deze gebruikt worden voor schiethamers.

3.14. Vaartuigen

Niet gedekt is de aansprakelijkheid voor schade aan zaken toegebracht met of door een vaartuig dat:

- een verzekerde in eigendom heeft, bezit, houdt, gebruikt of laat gebruiken;
- een niet-ondergeschikte gebruikt in het kader van de uitoefening van het bedrijf van verzekeringnemer.

Uitzondering

Wel gedekt is:

3.14.1. Passagiers

de aansprakelijkheid voor schade toegebracht door een verzekerde als passagier van een vaartuig.

3.15. Vermogensdelicten

Niet gedekt is de aansprakelijkheid voor schade als gevolg van een vermogensdelict van een verzekerde.

3.16. Vestiging buiten Nederland

Niet gedekt is de aansprakelijkheid in verband met een vestiging buiten Nederland, tenzij de maatschappij en verzekeringnemer anders overeenkomen.

3.17. Zaken onder opzicht

Niet gedekt is de aansprakelijkheid voor schade aan

zaken veroorzaakt gedurende de tijd dat een verzekerde of iemand namens hem:

a. deze zaken onder zich had, zoals in beheer, ter bewaring, in huur, in gebruik, ten vervoer, ter bewerking of ter behandeling; en/of

b. aan deze zaken werkzaamheden verrichtte:

- in het eigen bedrijf;
- buiten het eigen bedrijf van verzekeringnemer in welk geval de uitsluiting beperkt blijft tot de (delen van) zaken waaraan op het moment van de schadeveroorzaking werkzaamheden worden verricht.

Uitzonderingen

Wel gedekt is:

Uitzonderingen

Wel gedekt is:

3.17.1. Bijzondere dekking voor zaken onder opzicht

a. tot een bedrag van EUR 500.000,- per aanspraak als onderdeel van het op het polisblad vermelde verzekerde bedrag per aanspraak, de aansprakelijkheid voor schade aan zaken die een verzekerde anders dan in huur, pacht, bruikleen of bewaarneming onder zich had, indien en voor zover ter zake daarvan schade is vergoed door een brandverzekeraar die zich verbonden heeft te handelen overeenkomstig de regels van de Bedrijfsregeling Brandregres (2000).

b. de aansprakelijkheid voor schade aan zaken van een ondergeschikte voor wie verzekeringnemer als werkgever aansprakelijk is, met uitzondering van schade aan motorrijtuigen;

c. de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade aan zaken tot een maximum van EUR 50.000,- per aanspraak en per verzekeringsjaar, veroorzaakt gedurende de tijd dat deze zijn gehuurd of ter beschikking zijn gesteld voor deelneming aan tentoonstellingen, beurzen, braderieën en dergelijke. Voor deze uitbreiding geldt een eigen risico van EUR 250,- per aanspraak.

Artikel 4. Schaderegeling

Indien deze verzekering dekking biedt, belast de maatschappij zich voor aanspraken boven het eigen risico tot maximaal het verzekerd bedrag met de behandeling van de aanspraak en de eventueel daaruit voortvloeiende regeling en vaststelling van de schade. De maatschappij heeft het recht benadeelden rechtstreeks schadeloos te stellen.

Artikel 5. Naverrekening

Dit artikel is uitsluitend van toepassing indien hiernaar wordt verwezen op het polisblad.

De premie die op het polisblad staat, is slechts een voorlopige. Verzekeringnemer is verplicht binnen vijf maanden na het einde van ieder verzekeringsjaar de maatschappij de inlichtingen te verschaffen die zij nodig heeft om de definitieve premie vast te stellen. Indien hij hieraan niet voldoet, heeft de maatschappij het recht de definitieve premie vast te stellen op 150% van de voorlopige premie over dat jaar, of zoveel meer als de maatschappij op grond van haar gegevens toekomt. De maatschappij is verplicht verzekeringnemer terug te betalen als de definitieve premie lager is; verzekeringnemer is verplicht bij te betalen als de definitieve premie hoger is.

Artikel 6. Voorlopige premie

De laatst vastgestelde definitieve premie geldt als voorlopige premie voor het lopende verzekeringsjaar en per eerstkomende premieervaldag.

Artikel 7. Driejaarlijkse herziening van de premie

Dit artikel is uitsluitend van toepassing indien hiernaar wordt verwezen op het polisblad.

Verzekeringnemer is verplicht binnen vijf maanden na ieder derde verzekeringsjaar de maatschappij de inlichtingen te verschaffen die zij nodig heeft om de jaarpremie per eerstkomende premieervaldag opnieuw vast te stellen. Indien hij hieraan niet voldoet, heeft de maatschappij het recht een nieuwe jaarpremie vast te stellen op 150% van de dan geldende jaarpremie of zoveel meer als de maatschappij op grond van haar gegevens toekomt. Mocht een wijziging in de bedrijfsomvang daartoe aanleiding geven, dan heeft de maatschappij te allen tijde het recht de jaarlijkse naverrekenprocedure van toepassing te verklaren, zoals vermeld in de artikelen 5. en 6.

Artikel 8. Einde van de verzekering

In aanvulling op het bepaalde in artikel 5 van de Algemene voorwaarden of, indien van toepassing, artikel 7 van de Pakketvoorwaarden eindigt de verzekering:

8.1. Beëindiging van de activiteiten

bij beëindiging van de activiteiten van de verzekeringnemer.

8.2. Overlijden verzekeringnemer

bij overlijden van verzekeringnemer indien de erfgenamen binnen negen maanden hebben aangegeven dat zij de verzekering niet wensen voort te zetten.

Rubriek A

Algemene aansprakelijkheid

Artikel 9. Omschrijving van de dekking

De verzekering dekt binnen deze rubriek met inachtneming van de overige polisvoorwaarden de aansprakelijkheid van verzekerden voor schade van derden, mits de aanspraak ter zake daarvan voor de eerste maal tegen verzekerden is ingesteld tijdens de geldigheidsduur van de verzekering en tevens tijdens deze geldigheidsduur de schriftelijke melding hiervan door de maatschappij is ontvangen;

Indien een omstandigheid tijdens de geldigheidsduur van de verzekering voor de eerste maal schriftelijk bij de maatschappij is aangemeld, zal de aanspraak die daaruit voortvloeit geacht worden te zijn ingesteld op de datum van ontvangst van de melding van deze omstandigheid.

Artikel 10. Aanvullende uitsluitingen

Op deze rubriek zijn de volgende uitsluitingen van toepassing.

10.1. Werkgeversaansprakelijkheid

Niet gedekt is de aansprakelijkheid van verzekerden voor schade van hun ondergeschikten, zoals omschreven in rubriek B.

10.2. Productenaansprakelijkheid

Niet gedekt is de aansprakelijkheid voor schade door zaken, zoals omschreven in rubriek C.

10.3. Milieuaantasting

Niet gedekt is de aansprakelijkheid voor schade in verband met een milieuaantasting.

Rubriek B

Werkgeversaansprakelijkheid

Artikel 11. Specifieke begripsomschrijvingen

In deze rubriek wordt schade aan personen zoals vermeld in artikel 1.7.1. onderscheiden naar schade aan personen tengevolge van:

11.1. Arbeidsongeval

een plotseling van buiten af en ongewild op het lichaam van een ondergeschikte inwerkend geweld, waardoor in een ogenblik de benadeling van de gezondheid wordt toegebracht;

11.2. Beroepsziekte

een aantasting van de gezondheid van een ondergeschikte niet zijnde het gevolg van een arbeidsongeval zoals omschreven in artikel 11.1.

Artikel 12. Omschrijving van de dekking

De verzekering dekt binnen deze rubriek met inachtneming van de overige polisvoorwaarden de aansprakelijkheid van een verzekerde als werkgever tegenover zijn ondergeschikten voor schade verband houdende met het verrichten van activiteiten voor verzekerden, mits:

- de aanspraak ter zake daarvan voor de eerste maal tegen verzekerden is ingesteld tijdens de geldigheidsduur van de verzekering en tevens tijdens deze geldigheidsduur de schriftelijke melding hiervan door de maatschappij is ontvangen;
- de aanspraak respectievelijk de omstandigheid bij het aangaan van de verzekering of bij wijziging van de dekking bij geen van de verzekerden bekend was.

Indien een omstandigheid tijdens de geldigheidsduur van de verzekering voor de eerste maal schriftelijk bij de maatschappij is aangemeld, zal de aanspraak die daaruit voortvloeit geacht worden te zijn ingesteld op de datum van ontvangst van de melding van deze omstandigheid.

Rubriek C

Productenaansprakelijkheid

Artikel 13. Omschrijving van de dekking

De verzekering dekt binnen deze rubriek met inachtneming van de overige polisvoorwaarden de aansprakelijkheid van verzekerden voor schade van derden door zaken die door of onder verantwoordelijkheid van een verzekerde in het verkeer zijn gebracht, zijn geleverd, dan wel na constructie, bewerking of behandeling zijn opgeleverd, mits:

- de aanspraak ter zake daarvan voor de eerste maal tegen verzekerden is ingesteld tijdens de geldigheidsduur van de verzekering en tevens tijdens deze geldigheidsduur de schriftelijke melding hiervan door de maatschappij is ontvangen;
- de aanspraak respectievelijk de omstandigheid bij het aangaan van de verzekering of bij wijziging van de dekking bij geen van de verzekerden bekend was.

Indien een omstandigheid tijdens de geldigheidsduur van de verzekering voor de eerste maal schriftelijk bij de maatschappij is aangemeld, zal de aanspraak die daaruit voortvloeit geacht worden te zijn ingesteld op de datum van ontvangst van de melding van deze omstandigheid.

Artikel 14. Aanvullende uitsluitingen

Op deze rubriek zijn de volgende uitsluitingen van toepassing.

14.1. Werkgeversaansprakelijkheid

Niet gedekt is de aansprakelijkheid van verzekerden als werkgever voor schade van hun ondergeschikten, zoals omschreven in rubriek B.

14.2. Milieuaantasting

Niet gedekt is de aansprakelijkheid voor schade in verband met een milieuaantasting, tenzij deze milieuaantasting een plotselinge onzekere gebeurtenis is en deze gebeurtenis niet het rechtstreekse gevolg is van een langzaam (in)werkend proces.

Rubriek D

Milieuaansprakelijkheid

Artikel 15. Omschrijving van de dekking

De verzekering dekt binnen deze rubriek met inachtneming van de overige polisvoorwaarden de aansprakelijkheid van verzekerden voor schade van derden in verband met een plotselinge onzekere milieuaantasting die niet het rechtstreekse gevolg is van een langzaam (in)werkend proces, mits:

- de aanspraak ter zake daarvan voor de eerste maal tegen verzekerden is ingesteld tijdens de geldigheidsduur van de verzekering en tevens tijdens deze geldigheidsduur de schriftelijke melding hiervan door de maatschappij is ontvangen;
- de aanspraak respectievelijk de omstandigheid bij het aangaan van de verzekering of bij wijziging van de dekking bij geen van de verzekerden bekend was.

Indien een omstandigheid tijdens de geldigheidsduur van de verzekering voor de eerste maal schriftelijk bij de maatschappij is aangemeld, zal de aanspraak die daaruit voortvloeit geacht worden te zijn ingesteld op de datum van ontvangst van de melding van deze omstandigheid.

Artikel 16. Aanvullende uitsluitingen

Op deze rubriek zijn de volgende uitsluitingen van toepassing.

16.1. Werkgeversaansprakelijkheid

Niet gedekt is de aansprakelijkheid van verzekerden als werkgever voor schade van hun ondergeschikten, zoals omschreven in rubriek B.

16.2. Productenaansprakelijkheid

Niet gedekt is de aansprakelijkheid voor schade door zaken zoals omschreven in rubriek C.

16.3. Aantasting van bodem en (oppervlakte)water

Niet gedekt is de aansprakelijkheid voor schade in verband met een aantasting van de bodem, het (oppervlakte)water of enig(e) al dan niet ondergronds(e) water(gang).

16.4 Genetische schade

Niet gedekt is de aansprakelijkheid voor genetische schade.